

Черкаський державний технологічний університет
Факультет гуманітарних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

голова вченої ради факультету
гуманітарних технологій

 / Наталія МАХИНЯ

№ 1 від «21» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Методологія педагогічної діяльності»
підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії

для усіх спеціальностей та освітніх програм

2024 - 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія педагогічної діяльності»
підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня «доктор філософії») - 10 стор.

Розробник:

Махия Наталія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
іноземних мов та міжнародної комунікації

Протокол № 1 від «19» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри /Мирослава ЧЕПУРНА/

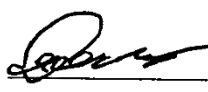
Обговорено та рекомендовано до затвердження методичною комісією
Факультету гуманітарних технологій

Протокол № 1 від «20» серпня 2024 р.

Голова методичної комісії факультету /Алла ЛИСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Кафедра проектування харчових виробництв та верстатів нового покоління
Протокол № 9 від «25» червня 2024 р.

Завідувач кафедри /Василь ОСИПЕНКО

Навчально-методичний відділ /Олексій КОЖЕМ'ЯКІН

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Махиня Наталія Володимирівна
Науковий ступінь	Доктор педагогічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації
Місце роботи	Черкаський державний технологічний університет
Адреса кафедри	бульв. Шевченка, 460, м. Черкаси, 2 корпус, каб. 208
Контактний телефон	+38(067)307-66-47
Профайл викладача	https://departments.chdtu.edu.ua/lf/kim/staff/item/681-makhynia-nataliia-volodymyrivna
e-mail	n.makhynia@chdtu.edu.ua
Профайл дисципліни	https://drive.google.com/drive/folders/1irYLchgnDfjq5DGApJzvrI4S1-RY5lZ9?usp=sharing
Розклад консультацій	понеділок 13.00 – 14.00, ауд. 803-1

2 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Загальні характеристики		Навчальне навантаження з дисципліни	
			Денна форма	Заочна форма
Галузь знань – усі	Обов'язкова			
Спеціальність – усі Освітня програма – усі	Кількість кредитів ЄКТС	4	Курс підготовки – 1	
	Загальна кількість годин	120		
	К-сть аудиторних годин	48	Семестр підготовки – 2	
	К-сть годин самост. роботи	72		
Освітній рівень – освітньо-науковий	Мова навчання – українська		Лекції	
			32 год.	32 год.
			Практичні, семінарські	
			16 год.	16 год.
			Самостійна робота	
			72 год.	72 год.
			Форма підсумкового контролю – іспит	

3 ПРЕДМЕТ, МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет навчальної дисципліни	методологія педагогічної діяльності
Мета викладання дисципліни	оволодіння основами методології педагогічної діяльності
Завдання вивчення дисципліни	опанування провідними педагогічними категоріями, закономірностями, формами і методами навчання; застосування знання про об'єктивний зв'язок між психологічними, віковими, індивідуальними особливостями людини для педагогічної взаємодії з ними.

4 РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

№ з/п	Результати навчання
1	РН9: організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосовувати ефективні методики викладання наукових дисциплін (033 Філософія)
2	РН07: застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності (051 Економіка)
3	РН8: розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти (073 Менеджмент)
4	РН04: глибоко розуміти й імплементувати загальні принципи та методи маркетингової науки, а також методологію наукових досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з дотриманням належної академічної доброчесності, а також демонструвати володіння методологією викладання професійно орієнтованих дисциплін і нести відповідальність за навчання інших. (075 Маркетинг)
5	РН13: організовувати і здійснювати освітній процес у сфері інженерії програмного забезпечення, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти (121 Інженерія програмного забезпечення)

6	ПР10: здійснювати організацію навчально-виховного процесу в закладі вищої освіти, викладати спеціальні дисципліни, організовувати навчальну діяльність студентів і науково-методичну роботу. ПР11: структурувати та обґрунтовувати перетворення наукових знань у навчальний матеріал, систематизувати навчальні та виховні завдання, володіти методами та засобами складання вправ, задач, тестів із різних тем для контролю знань, усного та письмового переказу предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями, методами, засобами і формами організації навчання. (122 Комп'ютерні науки)
7	РН9: проводити науково-педагогічну діяльність, планувати навчання, контролювати і супроводжувати роботу з персоналом, а також приймати ефективні рішення з питань інформаційної безпеки та/або кібербезпеки. (125 Кібербезпека та захист інформації)
8	РН10: організовувати і здійснювати освітній процес у сфері інформаційних технологій, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти. (126 Інформаційні системи та технології)
9	1. Уміння застосовувати принципи професійної етики (РН13). 2. Уміння організовувати спільну роботу з фахівцями з різних галузей в рамках наукових проектів, в тому числі в міжнародному контексті іноземною мовою. (РН14). 3. Уміння формулювати основні психолого-педагогічні принципи та викладати професійно-орієнтовані дисципліни в царині лазерних технологій та процесів фізико-технічної обробки (РН15). (131 Прикладна механіка)
10	ПР014: застосовувати дидактичні принципи, форми, методи проведення заняття відповідно до новітніх педагогічних технологій. ПР015: планувати, проводити та контролювати педагогічну діяльність із урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти. (161 Хімічні технології та інженерія)
11	ПР09: організовувати і здійснювати освітній процес у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, його наукове, навчально-методичне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти. (174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка)
12	РН02: формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані. РН09: формувати наукові задачі та проблеми у сфері харчових технологій при їх вдосконаленні, а також на високому науково-

	методологічному рівні передавати отримані знання при здійсненні науково-педагогічної діяльності. (181 Харчові технології)
13	Знання закономірностей і принципів організації навчально-виховного процесу у ЗВО. (242 Туризм і рекреація)

5 ПРЕРЕКВІЗИТИ

При вивченні дисципліни «Методологія педагогічної діяльності» здобувачі опираються на знання й дані суміжних дисциплін: філософії психології, фізіології, соціології, та інших дисциплін соціально-економічного циклу.

6 ПОСТРЕКВІЗИТИ

Асистентська науково-педагогічна практика.

7 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль №1 <i>Основні педагогічні категорії</i>	
Тема 1 Педагогіка як наука	Зміст теми: основні педагогічні поняття, функції педагогіки
Тема 2 Методологія педагогіки	Зміст теми: методологічні принципи педагогіки, методи педагогічних досліджень, педагогічний експеримент
Тема 3 Педагогічні цілі	Зміст теми: мета педагогічної діяльності, педагогічні концепції, закономірності та етапи педагогічного процесу
Змістовий модуль №2 <i>Дидактичні принципи навчання</i>	
Тема 1 Дидактика як наука	Зміст теми: предмет і завдання дидактики, основні категорії дидактики
Тема 2 Процес навчання	Зміст теми: основні компоненти навчального процесу, джерела змісту освіти – навчальні плани, програми, посібники, підручники
Тема 3 Дидактичні поняття в навчальному процесі	Зміст теми: методи навчання, засоби навчання, форми організації навчального процесу, педагогічні технології, модель навчання
Тема 4 Закономірності та принципи навчання	Зміст теми: дидактичні закономірності – загальні й конкретні, принципи навчання
Тема 5 Методи навчання	Зміст теми: поняття метода навчання, методика навчального предмета, класифікація методів навчання
Змістовий модуль №3 <i>Форми і структура навчального процесу</i>	

Тема 1 Форми навчальної діяльності Зміст теми: групове навчання, аудіовізуальне, активне навчання
Тема 2 Організаційні форми навчання Зміст теми: форми навчання в історичній ретроспективі, вимоги до сучасних форм навчання
Тема 3 Класифікація навчальних занять Зміст теми: структура навчальних занять, технології навчання
Тема 4 Структурна організація навчання Зміст теми: планування навчального заняття, етапи навчального заняття
Змістовий модуль №4 <i>Мотивація та контроль навчальної діяльності</i>
Тема 1 Стимулювання й мотивація навчально-пізнавальної діяльності Зміст теми: види стимулювання, мотивація, заохочення й покарання в навчанні
Тема 2 Методи контролю навчальної діяльності Зміст теми: поняття діагностування, принципи контролю й оцінювання, види контролю та його функції
Тема 3 Функції навчального процесу Зміст теми: освітня, виховна, розвивальна
Тема 4 Виховання як педагогічна категорія Зміст теми: підходи до виховання як до педагогічної категорії, колектив як педагогічне поняття

8 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва модулів і тем	Форми організації навчання, к-сть годин						Література, інформаційні ресурси
		Денна форма			Заочна форма			
		Лекції	Практичні	Самост. робота	Лекції	Практичні	Самост. робота	
Змістовий модуль №1								
Основні педагогічні категорії								
1	Педагогіка як наука	2	-	5	2	-	5	1-3
2	Методологія педагогіки	2	-	5	2	-	5	1-3
3	Педагогічні цілі	2	2	5	2	-	7	1-3
Змістовий модуль №2								
Дидактичні принципи навчання								
1	Дидактика як наука	2	-	5	2	-	5	2
2	Процес навчання	2	-	5	2	-	5	1, 2
3	Дидактичні поняття в навчальному процесі	2	2	5	2	-	7	1-3

4	Закономірності та принципи навчання	2	2	5	2	-	7	1-3
5	Методи навчання	2	2	5	2	-	7	1, 2
Змістовий модуль №3								
<i>Форми і структура навчального процесу</i>								
1	Форми навчальної діяльності	2	-	5	2	-	5	1-3
2	Організаційні форми навчання	2	-	5	2	-	5	1, 2
3	Класифікація навчальних занять	2	2	5	2	-	7	1
4	Структурна організація навчання	2	2	5	2	-	7	1-3
Змістовий модуль №4								
<i>Мотивація та контроль навчальної діяльності</i>								
1	Стимулювання й мотивація навчально-пізнавальної діяльності	2	2	3	2	-	5	1, 2
2	Методи контролю навчальної діяльності	2	2	3	2	-	5	1, 2
3	Функції навчального процесу	2	-	3	2	-	3	1, 2
4	Виховання як педагогічна категорія	2	-	3	2	-	3	2
		32	16	72	32	-	88	

9 ПРАКТИЧНІ / СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

№	Тема заняття	К-сть годин
1	Педагогіка як наука, її завдання та цілі	2
2	Дидактика як наука	2
3	Принципи навчання	2
4	Методи навчання	2
5	Форми навчальної діяльності	2
6	Організація процесу навчання	2
7	Мотивація навчальної діяльності	2
8	Методи контролю навчальної діяльності	2

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний посібник із дисципліни «Методологія педагогічної діяльності» для здобувачів освітньо-наукового ступеня «доктор філософії». Укл. д.пед.н. Махія Н.В., Черкаси, ЧДТУ, 2024 р.

10 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

10.1 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Дисципліна «Методологія педагогічної діяльності» спланована у розрахунку на 32 години лекційних занять та 16 годин практичної роботи. Протягом вивчення дисципліни, здобувачі матимуть чотири проміжних контрольних завдання (після опанування тематичних модулів), та підсумкову форму контролю у вигляді іспиту.

10.2 ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Педагогіка як наука
2. Предмет і об'єкт педагогіки
3. Основні категорії педагогіки: розвиток, формування, соціалізація, виховання, освіта, навчання, самовиховання, самоосвіта, педагогічний процес
4. Структура педагогічної науки та її зв'язок з іншими науками: філософією, етикою, психологією, соціологією, гігієною, історією
5. Наукові галузі педагогіки: загальна педагогіка, вікова педагогіка, військова педагогіка, професійна педагогіка, спеціальна педагогіка, соціальна педагогіка, історія педагогіки
6. Процес розвитку особистості
7. Основні фактори процесу і результату людського розвитку: спадкоємність, середовище і виховання
8. Вікова періодизація. Нерівномірність розвитку: акселерація
9. Особливості виховання особистостей різноманітних вікових груп
10. Дидактика як складова частина педагогіки. Характеристика категорій дидактики: навчання, викладання, навчання
11. Сутність, структура, функції навчання
12. Характеристика принципів педагогічного процесу
13. Технології навчання
14. Методи навчання
15. Загальна характеристика організаційних форм навчання
16. Прийоми і засоби навчання
17. Види і стилі навчання: проблемне навчання, програмоване навчання, індивідуалізоване навчання, комп'ютерне навчання
18. Виховання як процес цілеспрямованого формування та розвитку особистості

19. Виховний процес та його основні компоненти
20. Сім'я та її значення у становленні особистості. Правила сімейного виховання
21. Колектив як фактор соціалізації особистості
22. Мотивація навчальної діяльності
23. Методи контролю навчальної діяльності
24. Поняття діагностування, принципи контролю й оцінювання, види контролю та його функції

10.3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модуль	Критерії оцінювання знань	Кількість балів максимум
Змістовий модуль 1		
	Відповідь на занятті	1
	Контрольна робота	10
	Всього за змістовим модулем 1	14
Змістовий модуль 2		
	Відповідь на занятті	1
	Контрольна робота	10
	Всього за змістовим модулем 2	16
Змістовий модуль 3		
	Відповідь на занятті	1
	Контрольна робота	10
	Всього за змістовим модулем 3	15
Змістовий модуль 4		
	Відповідь на занятті	1
	Контрольна робота	10
	Всього за змістовим модулем 4	15
	Іспит	40
	Разом	100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: навчальний посібник, К. : МАУП, 2002, 176 с.
2. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник, К. : Центр навчальної літератури, 2005, 224 с.
3. Словник-хрестоматія педагогічних понять : навчальний посібник для студентів, аспірантів, викладачів. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2004, 272 с.

Додаткова

1. Аймедов К.В., Бабієнко В.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2014, 352 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка : навчальний посібник, 2-ге видання, перероблене, доповнене. К. : «Академвидав», 2007, 618 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка : підручник. К. : Вид-во Ліра, 2016, 608с.
4. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. 440 с.
5. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. К., 2005.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методом навчання називають спосіб впорядкованої взаємозалежної діяльності викладача та студентів, спрямованої на вирішення завдань освіти, виховання і розвитку в процесі навчання.

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів навчання неможливо реалізувати його цілі та завдання, досягти засвоєння студентами навчального матеріалу.

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелами передачі і сприйняття навчальної діяльності	За логікою передачі і сприйняття інформації	За ступенем самостійності мислення	За ступенем управління навчальною роботою
Словесні	Індуктивні	Репродуктивні	Під керівництвом викладача
Наочні	Дедуктивні	Проблемно-пошукові	Самостійна робота

2. Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання	Методи стимулювання відповідальності
Організаційно-діяльнісні ігри	Переконавання в значущості навчання
Навчальні дискусії	Пред'явлення вимог
Створення емоційно-моральних ситуацій	Заохочення й покарання

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язковим компонентом навчання є регулярне відвідування занять. За об'єктивної причини (хвороба, працевлаштування, стажування, тощо) можливе навчання в онлайн формі чи за індивідуальним графіком, якщо така можливість погоджена із науковим керівником.

Порушення термінів виконання навчальних завдань без поважних причин призводить до зниження оцінки на 25%. Дотримання принципів академічної доброчесності: самостійне виконання поточних завдань, завдань контролю; посилання на джерела інформації у разі їх використання; дотримання норм авторського права.